

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2015-03-09 Nr. (32-42-31-1)-RM-4003

DĖL GALIMYBĖS SUSIGRAŽINTI GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO PERMOKĄ

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos teikia paaiškinimą dėl nuolatinių Lietuvos gyventojų (toliau - gyventojai) galimybių pasinaudoti pajamų mokesčio lengvatomis ir susigražinti dalį pajamų mokesčio, išskaičiuoto (sumokėto) nuo 2014 m. mokestiniu laikotarpiu (kalendoriniais metais) gautų pajamų.

Gyventojas, siekiantis susigražinti 2014 m. išskaičiuoto (sumokėto) pajamų mokesčio dalį, turi Valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau - VMI) iki š.m. gegužės 4 d. pateikti tinkamai užpildytą Metinę pajamų deklaraciją (GPM308 formos 3 versiją, nauja redakcija išdėstyta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. VA-200).

Šioje deklaracijoje turi būti nurodomos visos per 2014 m. mokestinį laikotarpį gyventojų gautos pajamos (išskyrus neapmokestinamas pajamų mokesčiu, nurodytas Nedeklaruojamų neapmokestinamųjų pajamų sąrašė), nuo jų išskaičiuotas (sumokėtas) pajamų mokestis, praėjusių metų išlaidos, kurias patyrus taikomos pajamų mokesčio lengvatos.

Pasinaudoti pajamų mokesčio lengvatomis ir susigražinti pajamų mokesčio dalį gali gyventojai, jeigu jie praėjusiais metais:

1. gavo su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų, nuo kurių buvo išskaičiuotas (sumokėtas) pajamų mokestis, tačiau nepasinaudojo metiniu neapmokestinamuoju pajamų dydžiu (toliau - metinis NPD) arba pasinaudojo ne visu šiuo dydžiu.

Pavyzdžiui, pasinaudoti metiniu NPD gali gyventojai, dirbę ne visus 2014 metus, arba tie, kuriems NPD nebuvo taikytas, išmokant kiekvieno mėnesio darbo užmokestį, arba kurie darbdaviams buvo pateikę prašymus taikyti tik dalį mėnesio NPD, kai jis galėjo būti taikomas visas.

Primintina, kad nustatant taikytino metinio NPD sumą, yra atsižvelgiama ne vien į per metus gauto darbo užmokesčio (su priedais bei priemokomis) sumą, bet į bendrą gautų pajamų, apmokestinamų taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą, sumą. Į šią sumą neįskaičiuojamos išmokos, gyventojui išmokėtos pagal pasibaigusią arba nutrauktą gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutartį, neviršijančios sumokėtų įmokų sumos, pajamos, kurioms taikomas 5 proc. pajamų mokesčio tarifas (t. y. individualios veiklos pajamos, išskyrus gautas iš laisvųjų profesijų veiklos, ir ne individualios veiklos turto pardavimo pajamos, gautos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn netauriųjų metalų laužą), taip pat iš veiklos pagal verslo liudijimą gautos pajamos.

Jeigu gyventojas 2014 m. gautų metinių pajamų suma yra 38304 litų ar didesnė, tai metinis NPD netaikomas, vadinasi, pajamų mokesčio permokos dėl metinio NPD nėra;

2. gavo pajamų, apmokestinamų pajamų mokesčiu, tačiau nepasinaudojo metiniu papildomu NPD už auginamus vaikus (įvaikius, toliau - vaikai) iki 18 metų, taip pat vyresnius, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programas.

Papildomas metinis NPD už besimokančius pagal bendrojo ugdymo programas vaikus yra taikomas, kai jie mokosi bendrojo ugdymo mokykloje arba profesinio mokymo įstaigoje šiais būdais ir formomis:

- 1) grupinio mokymosi forma kasdieniniu mokymo proceso organizavimo būdu arba
- 2) grupinio mokymosi forma nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, arba
- 3) pavienio mokymosi forma savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu, arba
- 4) pavienio mokymosi forma nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu.

Jeigu vienas iš tėvų kalendoriniais metais negalėjo pasinaudoti papildomu NPD (pavyzdžiui, gavo tik individualios veiklos pajamas, dividendus, autorinius atlyginimus), tai šia teise, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, gali pasinaudoti jis pats ar kitas iš tėvų. Pasibaigus 2014 m., metiniu papildomu NPD gali būti mažinamos bet kokios rūšies gyventojų gautos pajamos, kurios apmokestinamos pajamų mokesčiu (taikant 15 arba 5 procentų pajamų mokesčio tarifą). Į bendrą gautų metinių pajamų sumą, apskaičiuojant metinį papildomą NPD, neatsižvelgiama.

Visas abiem tėvams taikytinas metinis papildomas NPD (2400 litų už kiekvieną vaiką), 2014 m. pasibaigus, gali būti pritaikytas tėvų pasirinktomis proporcijomis arba visą metinį papildomą NPD (po 2400 litų už kiekvieną vaiką) gali pritaikyti tik vienas iš tėvų. Pavyzdžiui, visą papildomą metinį NPD pritaikyti gali vienas iš tėvų, kai kitas 2014 m. iš viso nėra gavęs kokių nors apmokestinamųjų pajamų.

Už kiekvieną auginamą vaiką papildomas metinis NPD negali būti didesnis kaip 2400 litų (bendrai abiem tėvams). Įrašant į deklaraciją pageidaujamo pritaikyti papildomo NPD sumą, reikia atsižvelgti į tai, kokią jo sumą 2014 m. jau buvo pritaikęs kiekvieno iš tėvų darbdavys, išmokėdamas darbo užmokestį, kad deklaruojamos metinių papildomų NPD sumos neviršytų nustatytos ribos;

3. per mokestinį laikotarpį patyrė Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 21 straipsnyje nurodytas išlaidas, t.y. 2014 metais mokėjo:

1) gyvybės draudimo įmokas pagal gyvybės draudimo sutartį, kurioje nustatyta, kad gyvybės draudimo išmoka išmokama ne tik įvykus draudžiamajam įvykiui, bet ir pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui ir naudos gavėju draudimo laikotarpio pabaigoje yra:

- pats gyventojas,
- gyventojų sutuoktinis,
- gyventojų nepilnamečiai vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje),
- iki 18 metų ir vyresni neįgalieji vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečiai asmenys, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis,
- iki 18 metų ir vyresni vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečiai asmenys, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia).

2) pensijų įmokas į pensijų fondus, profesinių pensijų fondų dalyvių asociacijų turimus pensijų fondus pagal pensijų kaupimo sutartį, kurioje naudos gavėju kaupimo laikotarpio pabaigoje yra:

- pats gyventojas,
- gyventojų sutuoktinis,
- iki 18 metų ir vyresni neįgalieji vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis,
- iki 18 metų ir vyresni vaikai (įvaikiai, globotiniai, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje, pilnamečių asmenų, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) šeimoje), kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia).

3) už profesinį mokymą ir/ar studijas, kuriuos baigus įgyjama pirma atitinkama kvalifikacija, taip pat už pirmas mokslo doktorantūros bei meno aspirantūros (meno doktorantūros) studijas.

Jei už studijas ar profesinį mokymą sumokėta skolintomis lėšomis (tam tikslui paimta iš kredito įstaigos paskola), tai iš metinių pajamų gali būti atimta per mokestinį laikotarpį grąžinta šios paskolos dalis.

4) palūkanas už vieną iki 2008-12-31 paimtą kreditą (arba jo dalį) vienam gyvenamajam būstui statyti arba jam įsigyti arba už gyvenamojo būsto finansinę nuomą (lizingą).

Bendra visų paminėtų išlaidų suma negali viršyti 25 procentų gyventojų apmokestinamųjų pajamų, kurioms taikomas 15 proc. pajamų mokesčio tarifas, sumos, apskaičiuotos GPMĮ 16 straipsnyje nustatyta tvarka.

Pajamų mokesčio permoka, priklausanti grąžinti gyventojui pagal jo iki š.m. gegužės 4 d. pateiktą 2014 m. Metinę pajamų deklaraciją, grąžinama iki 2015 m. liepos 31 d., o pateikus ją po š.m. gegužės 4 d., - per 90 dienų po jos gavimo VMI dienos.

Pasitikslinti dėl galimybės susigrąžinti pajamų mokesčio permoką galima, užbaigus VMI elektroninio deklaravimo sistemoje (EDS) pildyti preliminarią deklaraciją, kurią VMI parengia pagal darbdavių ir kitų juridinių asmenų pateiktus duomenis apie gyventojams išmokėtas išmokas, nuo jų išskaičiuotą pajamų mokestį bei patirtas išlaidas, paskambinus į VMI Mokesčių informacijos centrą telefonu 1882 arba atvykus į atitinkamą apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos gyventojus aptarnaujantį padalinį.

Viršininko pavaduotojas,
atliekantis viršininko funkcijas

Dainoras Bradauskas

